

शंयोरप्रतिमा भार्या सत्याऽसत्याऽय धर्मजा । अग्निस्तस्य सुतो दीप्तस्त्रिस्तः कन्याश्च सुव्रताः ।
 प्रथमेनाज्यभागेन पूज्यते योऽग्निरध्वरे । अग्निस्तस्य भरद्वाजः प्रथमः पुत्र उच्यते ।
 पौर्णमास्येषु सर्वेषु हविषाज्यं सुचोद्यतं । भरतो नामतः सोऽग्निर्द्वितीयः शंयुतः सुतः । १४१५
 त्रिस्तः कन्या भवन्त्यन्या यासां स भरतः पतिः । भरतस्तु सुतस्तस्य भरत्येका च पुत्त्रिका ।
 भरतो भरतस्याग्नेः पावकस्तु प्रजापतेः । महानत्यर्थमहितस्तथा भरतसत्तम ।
 भरद्वाजस्तस्य भार्या तु वीरा वीरस्य पिण्डदा । प्राज्ञराज्येन तस्येज्यां सोमस्येव द्विजाः शनैः ।
 हविषा यो द्वितीयेन सोमेन सह युज्यते । रथप्रभूरथाध्वानः कुम्भरेताः स उच्यते ।
 शर्यां जनयत् सिद्धिं भानुं भाभिः समावृणोत् । आग्नेयं मानयन्नित्यमाज्ञाने ह्येष सूयते । १४१६
 यस्तु न च्यवते नित्यं यशसा वर्चसा श्रिया । अग्निर्निश्चयनो नाम पृथिवीं स्तौति केवलं ।
 विपाप्मा कलुषैर्मुक्ता विशुद्धश्चार्चिषा ज्वलन् । विपापोऽग्निः सुतस्तस्य सत्यः समयधर्मकृत् ।
 आक्रोशतां हि भूतानां यः करोति हि निष्कृतिं । अग्निः स निष्कृतिर्नाम शोभयत्यभिसेविते ।
 अनुकूजन्ति येनेह वेदनार्त्ताः स्वयं जनाः । तस्य पुत्रः स्वनो नाम पावकः स रुजस्करः ।
 यस्तु विश्वस्य जगतो बुद्धिमाक्रम्य तिष्ठति । तं प्राज्ञरथात्मविदो विश्वजिन्नामपावकं । १४१७
 अन्तरग्निः स्मृतो यस्तु भुक्तं पचति देहिनां । स जज्ञे विश्वभुङ्गाम सर्वलोकेषु भारत ।
 ब्रह्मचारी यतात्मा च सततं विपुलव्रताः । ब्राह्मणाः पूजयन्त्येनं पाकयज्ञेषु पावकं ।
 पवित्रा गोमती नाम नदी यस्याऽभवत् प्रिया । तस्मिन् कर्माणि सर्वाणि क्रियन्ते धर्मकर्तृभिः ।
 वडवाग्निः पिवत्यम्भो योऽसौ परमदारुणः । ऊर्ध्वभागूर्ध्वभाङ्गाम कविः प्राणाश्रितस्तु यः ।
 उदग्दारं हविर्यस्य गृहे नित्यं प्रदीयते । ततः स्त्रियं भवेदाज्यं स्त्रियकृत् परमः स्मृतः । १४१८
 यः प्रशान्तेषु भूतेषु मन्युर्भवति पावकः । क्रुद्धस्य तरसा जज्ञे मन्यन्ती चाय पुत्त्रिका ।
 स्वाहेति दारुणा क्रूरा सर्वभूतेषु तिष्ठति । त्रिदिवे यस्य सदृशो नास्ति रूपेण कश्चन ।
 अतुल्यत्वात् कृतो देवैर्नाम्ना कामस्तु पावकः । संहर्षाद्भारयन्क्रोधं धन्वी सखी रथे स्थितः ।
 समये नाशयेच्छत्रूनमोघो नाम पावकः । उक्थो नाम महाभाग त्रिभिरुक्थैरभिष्टुतः । १४१९
 महावाचन्वजनयत् समाश्वासं हि यं विदुः ।
 इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि मार्कण्डेयसमाख्यापर्वणि आङ्गिरसेष्टादशाधिकविंशतोऽध्यायः ॥ २१८ ॥
 ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ काश्यपो ह्यथ वाशिष्ठः प्राणश्च प्राणपुत्रकः । अग्निराङ्गिरसश्चैव चयनस्त्रिसुवर्चकः ।
 अचरत् स तपस्तीव्रं पुत्रार्थं ब्रह्मवर्षिकं । पुत्रं लभेयं धर्मिष्ठं यशसा ब्रह्मणा समं ।
 महाव्याहृतिभिर्ध्यातः पञ्चभिस्तैस्तदा त्वय । जज्ञे तेजो महार्चिश्चान् पञ्चवर्णः प्रभावनः ।
 समिद्धोऽग्निः शिरस्तस्य बाहू सूर्यनिभौ तथा । त्वङ्गे च सुवर्णाभे कृष्णे जङ्घे च भारत ।
 पञ्चवर्णः स तपसा कृतस्तैः पञ्चभिर्जनैः । पाञ्चजन्यः श्रुतो देवः पञ्चवंशकरस्तु सः । १४२०
 दशवर्षसहस्राणि तपस्तप्त्वा महातपाः । जनयत् पावकं घोरं पित्रेण स प्रजाः सृजन् ।